

Згідно зі ст. 170 СК України суд може постановити рішення про відібрання дитини від батьків або одного з них, не позбавляючи їх батьківських прав, якщо вони ухиляються від виконання своїх обов'язків по вихованню дитини, жорстоко поведуться з нею, є хронічними алкоголіками або наркоманами чи вдаються до будь-яких видів експлуатації дитини, примушують її до жебракування та бродяжництва, а також в інших випадках, якщо залишення дитини у них є небезпечним для її життя, здоров'я і морального стану. У цьому разі дитина передається другому з батьків, бабі, дідові, іншим родичам - за їх бажанням або органів опіки та піклування.

У виняткових випадках - при безпосередній загрозі для життя або здоров'я дитини орган опіки та піклування або прокурор мають право постановити рішення про негайне відібрання дитини від батьків. У цьому разі орган опіки та піклування зобов'язаний негайно повідомити прокурора та у семиденний строк після постановлення рішення звернутися до суду з позовом про позбавлення батьків чи одного з них батьківських прав або про відібрання дитини від матері, батька без позбавлення їх батьківських прав. З таким позовом до суду має право звернутися прокурор. При винесенні рішення про відібрання дитини без позбавлення батьківських прав суд не встановлює конкретних строків цього обмеження прав батьків. Якщо відпадуть причини, які перешкождали належному вихованню дитини її батьками, суд за заявою батьків може постановити рішення про повернення їм дитини.

При задоволенні позову про відібрання дитини від матері, батька без позбавлення їх батьківських прав суд вирішує питання про стягнення з них аліментів на дитину.

Виконання таких рішень як добровільно, так і примусово, проводиться державними виконавцями відповідно до Закону України "Про виконавче провадження" ст. 77. Під час виконання рішення про відібрання дитини державний виконавець провадить виконавчі дії з обов'язковою участю особи, якій дитина передається на виховання, та із залученням представників органів опіки та піклування. За потреби державний виконавець може звернутися до суду з поданням щодо вирішення питання про тимчасове влаштування дитини до дитячого чи лікувального закладу. У разі, коли особа перешкоджає виконанню рішення про відібрання дитини, державний виконавець виносить постанову про накладення штрафу на таку особу в розмірі від 2 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - щодо фізичних осіб і від 10 до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів

громадян - щодо посадових осіб. При повторному невиконанні рішення особою без поважних причин державний виконавець накладає на неї штраф у подвійному розмірі. При подальшому невиконанні рішення державний виконавець порушує клопотання перед судом про кримінальну відповідальність такої особи відповідно до закону.

Суд має право застосувати негайне виконання рішення у спорах щодо дітей, якщо залишення дитини у відповідача згубно позначається на здоров'ї та психіці дитини.

Суд також може передбачити заходи, що сприяють безболісному переходу дитини на виховання до іншої особи, причому ніякі насильницькі дії стосовно дитини не допускаються.

Начальник відділу Яремова А.В.